

Nr 12

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av motioner angående riktlinjerna för utrikespolitiken.

Till utrikesutskottet har hänvisats två likalydande motioner I: 505 av herrar *Virgin* och *Hernelius* samt II: 632 av herrar *Cassel* och *Björkman*, i vilka hemställes »att riksdagen måtte uttala att som riktlinjer för svensk utrikespolitik alltjämt skall gälla de principer som antogs av 1956 års riksdag».

I motionerna lämnas en redogörelse för riktlinjerna för den svenska utrikespolitiken samt för den definition härav som lämnades av utrikesutskottet i dess av riksdagen godkända utlåtande nr 3 år 1956. Enligt motionärernas mening är det lämpligt att riksdagen, eftersom flera år förflutit sedan utrikesutskottet avgav nämnda utlåtande, nu genom ett nytt uttalande betonar att ingen förändring ägt rum i statsmakternas syn på den svenska utrikespolitikens syften.

Utskottet. Vid en mångfald tillfällen under efterkrigstiden har från statsmakternas sida lämnats auktoritativa uttalanden om riktlinjerna för den svenska utrikespolitiken. Vid varje års riksdag avges sålunda en regeringsdeklaration rörande Sveriges utrikespolitik, vilken utgör utgångspunkt för en utrikesdebatt i de båda kamrarna. Ett studium av dessa deklarationer och efterföljande debatter torde ge en fyllig bild av såväl den svenska utrikespolitikens riktlinjer som den allmänna uppslutningen kring dessa. Vidare föreligger en rad uttalanden från regeringens sida, av vilka en del refererats i motionerna. Riksdagen har som nämnts vid ett tillfälle — år 1956 med anledning av motioner om att Sverige skulle avge en neutralitetsförsäkran samt söka erhålla garantier från vissa länder om respekterande av neutraliteten — uttalat sig om grundprinciperna för den svenska utrikespolitiken.

Uttryckssätten vid en beskrivning av riktlinjerna för den svenska utrikespolitiken kan ha skiftat något under årens lopp. Ibland har man talat om alliansfrihet, ibland om neutralitetspolitik. Syftet med den av de svenska statsmakterna valda utrikespolitiken är, såsom det uttrycktes av utrikesutskottet år 1956, »att icke genom anslutning till något av stormaktsblocken förminska möjligheten för vårt land att icke indragas i en eventuell stormaktskonflikt». De demokratiska partierna sluter nu liksom tidigare upp bakom denna politik. Genom strävandena att uppnå internationella överenskommelser på nedrustningsområdet samt övriga engagemang i FN och

andra internationella organ liksom genom egna svenska biståndsinsatser har den svenska utrikespolitiken på senare år i växande omfattning även fått solidariteten med andra folk som riktlinje. Denna solidaritetspolitik understöds av en samlad svensk opinion.

Utskottet hemställer

att motionerna I: 505 och II: 632 skall anses besvarade med vad utskottet anfört.

Stockholm den 19 november 1968

På utrikesutskottets vägnar:

ARNE GEIJER

Närvarande:

från första kammaren: herrar Geijer (s), Lundström (fp), Dahlén (fp), Palm (s) och Hernelius (h);

från andra kammaren: fru Renström-Ingenäs (s), herrar Alemyr (s), Ohlin (fp), Skoglund (s), Bohman (h) och Allard (s).